

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	29.09.2026, Kuressaare
Koostaja ametinimetuse ja nimi:	ringkonnaprokurör Rainer Amur
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26274000145
Kuriteo kvalifikatsioon:	karistusseadustik (edaspidi KarS) § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX (ik xxx)

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja, milles XXX on 22.06.2026 esitatud kahtlustus § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises, mis seisneb selles, et tema:

- lõi tüli käigus 05.06.2026 kella 14.30 - 15.00 vahelisel ajal XXX, XXX köögis ühe korra oma XX-aastast poega XXX rusikaga vastu vasakut õlga, mille tagajärjel tekkis vasakule õlale punetus ja XXX valu.
- 2025. aasta oktoobris XXX, XXX hoovis tekkinud tüli käigus batuudil olles lükkas XXX oma XX-aastase poja XXX batuudile pikali ning hakkas kätega teda kaelast kähkistama, mille tulemusel tundis XXX valu kaelas ja tal tekkis õhupuudus.

1. Kriminaalasjas kogutud tõendite analüüs:

- Kannatanu poolt 09.06.2026 antud ütlustest nähtub, et tal tekkis 05.06.2026 kella 14.30 ajal oma isa XXX tüli kuna poeg ei viitsinud isa töödes aidata ega enda riideid kokku korjata ning hakkas verbaalselt isale vastu, mis vihastas isa ja isa lõi teda rusikaga vasaku õla pihta, samal ajal poega alandades. Kannatanu tundis valu ja käele tekkis kerge punetus. Kannatanu kirjutas juhtunust enda täiskasvanud õele, kes elab Tallinnas. Õde kutsus politsei, kellele kannatanu rääkis samuti loo ära. Lisaks räägib kannatanu, et 2025 aasta sügisel tekkis tal samuti enda isaga tüli, mille käigus öeldi üksteisele solvanguid ning isa lükkas ta batuudil selili, tuli talle peale ja kähkistas. Kannatanu tundis valu ja õhupuudust. Ema XXX sekkumise tagajärjel isa lõpetas.
- Kannatanu ja tema õe vaheline Messengeri vestluse ekraanipildid, kus kannatanu räägib õele juhtunust samamoodi kui uurijale.
- Tunnistaja XXX poolt 16.06.2026 antud ütlustest nähtub, et talle helistas 05.06.2026 pealelõunal nuttev poeg ning rääkis, et XXX oli teda löönud. Kui XXX koju jõudis, siis nägi ta poisi õlal punetust. Lisaks mainib tunnistaja, et 2025 aasta oktoobris XXX XXX batuudil oli XXX XXX kohal ning poeg tema all selili ja oli kuulda, kuidas poiss ei saanud hingata. Tunnistaja sekkus olukord tõmmates XXX poja pealt ära ja ähvardas kutsuda kohale politsei.
- Tunnistaja XXX poolt 30.07.2026 antud ütlustest nähtub, et talle helistas 05.06.2026 pealelõunal hirmunud vend ning rääkis, et XXX oli teda löönud. XXX ja XXX suhtlesid peale kõne edasi Messengeri vahendusel.
- Asitõendi vaatlusprotokoll (112 kõne), millest nähtub, et 05.06.2026 kell 17.40.48 numbrilt XXX on tehtud kõne hädaabinumbrile 112.
- Lisaks on e-toimikus vormikaamera salvestused, milles kannatanu räägib politseile juhtunust samamoodi kui uurijale.
- Kahtlustatav 22.06.2026 ülekuulamisel ei tunnista tegude toimepanemist ning selgitab, et sündmused küll toimusid, kuid füüsilist vägivalda nende käigus ei olnud, vaid ta soovis poega pärast sõnelust maha rahustada. Siiski kahtlustatav kahetseb tegude toimepanemist ja väidab, et armastab oma poega.

Hinnates kogutud tõendeid kogumis, siis kannatanu on enda ütlusi andes rääkinud mitmele tunnistajale (õde, ema, politsei, Messengeri vestlus) juhtunust ühtemoodi s.t tema ütlused juhtunu mehhanismi osas on usaldusväärsed. Samuti on fotolt näha kannatanu õlal kerget punetust, mis kinnitab kannatanu ütluste usaldusväärsust. 2025 oktoobris juhtunul on lisaks kannatanu ütlustele ka tunnistaja XXX, kes kinnitab, et poeg rääkis ajal kui isa oli tema peal „õhupuudusest“, mis viitab sellele, et kahtlustatav hoidis kannatanul kaelast kinni ja kägistas, mis kinnitab samuti kannatanu ütluste usaldusväärsust.

Sellega seoses on kriminaalasjas kogutud piisavalt tõendeid, et kahtlustada XXX KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises.

2. Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistused:

Kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 202 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul lõpetada kriminaalmenetluse, kui selle esemeks on teise astme kuritegu, mille eest KarS eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ning seejuures isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi. Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib prokuratuur kahtlustatavale tema enda nõusolekul panna ühe või mitu kohustust määratud tähtjaks. Kohustuseks võib olla menetluskulude tasumine, tekitatud kahju hüvitamine, kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö sooritamine, ettenähtud ravile allumine, alkoholi või narkootiliste või psühhotroopsete ainete mitte tarvitamine, alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele allumine või sihtotstarbelise sotsiaalprogrammi läbimine või muu asjakohase kohustuse täitmine.

Tutvunud kriminaalasja materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kahtlustatava tausta, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, jõudis prokuratuur järeldusele, et käesolevas kriminaalasjas on kriminaalmenetlus võimalik KrMS § 202 alusel lõpetada ja seda järgmistel motiividel.

Kriminaalasja materjalidest nähtub, et kahtlustatavale etteheidetav ning taunitav käitumine oli tingitud olukorrast, mil nõukogude aja pärandist jäänud kasvatusstiil kohtus käesoleva muutunud maailma tagajärgedega. Nimelt nõukogude perioodil toimus kasvatus käsk-korraldus ja allumine stiilis ehk kui vanem midagi käskis teha, siis laps pidi seda vastuvaidlematult tegema. Käesoleva aja kasvatusteooriad põhinevad usaldusel, teineteist austaval käitumisel, lapsega suhtlemisel ning kuulamisel. Teooria kohaselt on jõu ja võimu kasutamine ning karistamine suhteid kahjustav, mitte õpetav tegevus. Kahtlustataval on sellised oskused puudulikud kuna need ei tule iseenesest, vaid neid tuleb realselt õppida ja harjutada (nt Gordoni perekooli koolitused). Käesolevas kriminaalasjas ongi tuvastatud, et mõlemas kuriteoepisoodis tekkis konflikt isa ja poja vahel sellest, et poeg ei teinud seda, mida isa soovis. Esimeses episoodis käskis isa XX-aastaselt pojalt õppida aga poeg ei viitsinud vaid soovis arvutimänge mängida, mille peale isa võttis arvuti ära ning naeris poja peale kui see sellepärast mossitama hakkas, mis viis kõigepealt verbaalse konfliktini ja siis füüsilise konfliktini, mille käigus isa kägistas batuudil oma poega selliselt, et pojalt oli valu. Teises episoodis käskis isa XX-aastaselt pojalt riided kokku korjata aga poeg ei viitsinud, mis viis kõigepealt jälle verbaalse konfliktini ja siis füüsilise konfliktini, mille käigus isa lõi pojale käega vastu vasakut õlga selliselt, et pojalt oli valu. Tõendid näitavad, et kahtlustatav ärritus poja käitumise peale ning selle asemel, et seda täiskasvanulikult lahendada, asus ta lapsega konflikti, mille käigus laps tundis isa tegevuste tagajärjel valu. Kahtlustatav valis lapse korrale kutsumiseks tänapäeval mitteaktsepteeritava viisi. Kahtlustatav on küll ülekuulamise väljendanud armastust poja vastu ja kahetsust toimunud olukorra pärast, kuid oma tegevuses ta vigu ei näe. See viitab üheselt sellele, et kahtlustataval puuduvad teadmised ja oskused, kuidas arendada enda pojaga suhet üksteist austavalt läbi usalduse ja koostöö.

Kahtlustatav lasi emotsioonid valla ning otsustas tugevama jõu kasutamise kasuks, sest tal ei olnud muid oskusi. Kahtlustatav soovib, et suhted pojaga oleksid tulevikus paremad ning on valmis panustama sellesse, et rohkem selliseid olukordi ei tekiks. Selleks on kahtlustatav valmis osalema pereteraapias, mille eesmärgiks on lapse turvalisuse tagamine peres ning peresuhete normaliseerumine. Pereteraapia käigus õpib kahtlustatav kaasaegseid kasvatusstiile ja võimalusi peresuheteid parendada, mis tugevdab suhet oma lapsega ning aitab paremini toime tulla igapäevaste kasvatuses seotud väljakutsetega.

Eelpooltoodu ei mõjuta küll süü suurust teo toimepanemise kontekstis, kuid selgitab põhjusi, miks sündmused on toimunud ning näitab, et kahtlustatav on valmis muutusi ellu viima.

Prokuratuuri hinnangul kahtlustatavale etteheidetavate tegude sisu ei ole sedavõrd raske, et see muudaks süüdistatava süü niivõrd suureks, et tema teod väärisksid ilmtingimata kriminaalkorras karistamist. Mõlemad kuriteoepisoodid olid väikese intensiivsusega, mille tagajärjel laps jäävaid vigastusi ei saanud (vasakule õlale tekkinud punetus kadus kiiresti ning arsti abi vaja polnud), kuritegude põhjuseks olid puuduvad kasvatusoskused, kehv eneseregulatsioon ning kahtlustatav on valmis parema suhte nimel panustama. Kriminaalmenetluse peamine eesmärk ei ole kellegi karistamine, vaid õigusrahu saavutamine. Käesoleval juhul elavad nii kannatanu (poeg) kui kahtlustatav (isa) endiselt samas perekonnas ning isa karistamine suhteid poja ja isa vahel edasi ei vii, vaid edasiviivaks jõuks on muutuste märkamine ning nendele reageerimine. Sellega on valmis kahtlustatav tegelema. Selleks on kahtlustatav ise astunud samme pereteraapia korraldamiseks, mis on positiivne muutus. Loomulikult olukorras, kus üks vanematest järjepidevalt oma lapsi peksaks, oleks süü suur ning menetlust lõpetada ei saaks aga käesoleval juhul ei ole sellist olukorda. Kannatanu on öelnud, et rohkem selliseid juhtumeid nagu need kaks, pole olnud ning ka need kaks on väiksema intensiivsusega. Sellega seoses on kahtlustatava süü pigem väike, mis võimaldab menetlust lõpetada.

Kahtlustatava käitumises puudub prokuratuuri hinnangul ka avalik menetlushuvi. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetluse jätkamine on vajalik üld- või eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Kahtlustatav on varasemalt kriminaal- ja väärteokorras karistamata, samuti ei ole tema suhtes kunagi varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 alusel st kuritegelik käitumine ei ole temale omane ega tema eluviisi osa, mistõttu tema karistamine ei ole vajalik ka eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Kuigi perevägivalla puhul on avalik menetlushuvi üldjuhul olemas, nähtub antud kriminaalasjas kogutud tõenditest, et kahtlustatava poolt kasutatud vägivald ei ole olnud süsteemne, pikaajaline ega raske ning konfliktide põhjuseks on valede kasvatusmeetodite kasutamine.

Mistahes eesmärgil lapse suhtes füüsilise vägivalla kasutamine on küll äärmiselt taunitav ja kindlasti mitte aktsepteeritav tegevus, kuid prokuratuur on seisukohal, et kahtlustatava käitumine ei peaks käesoleval juhul päädima tingimata kriminaalkorras karistamisega, sest igasse olukorda ei saa suhtuda ühtemoodi, vaid hindama peab konkreetset tegu, mis käesolevas asjas viitavad pigem süü väiksusele. Prokuratuuri hinnangul on kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks karistusotsuse tegemisest märkimisväärselt tõhusam meede isiku suunamine kohustuste täitmisele, mille käigus õppida, kuidas edaspidi kasutada oma lapse osas vägivallavabasid kasvatusmeetodeid ning suurendaks üksteisemõistmist ja emotsionaalse toetuse jagamist.

Kahtlustatav on näidanud, et suudab õiguskuulekalt käituda ka ilma karistusõiguslike meetmete rakendamiseta, mistõttu tema kriminaalkorras karistamine ei teeniks üldpreventiivset eesmärki ega oleks vajalik ka õiguskorra kaitsmise huvides. Seega lähtudes *ultima ratio* põhimõttest, ei ole kahtlustatava kriminaalkorras karistamine antud juhul vältimatult vajalik.

Eeltoodust tulenevalt, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, milles isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning kahtlustatav on andnud nõusoleku täita talle määratud

kohustused, leiab prokuratuur, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks kahtlustatava suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, ringkonnaprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26274000145 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik: kohustada XXX:
 - 2.1 Mitte toime panema teise inimese tervise kahjustamist, samuti mitte toime panema valu tekitavat kehalist väärkohtlemist alates käesoleva määruse allkirjastamisest kuni **29.03.2027**. Nimetatud nõude eiramine toob kaasa käesoleva kriminaalasja menetluse viivitamatu uuendamise.
 - 2.2 Ennast registreerima ja osalema Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse pereterapeudi Monika Sarapuu poolt korraldatavas pereteraapias. **Kohustuse täitmise tähtjaks määrata 29.03.2027**. Registreerimata jätmine, omaalgatuslik teraapia katkestamine ja terapeudi poolt antud ülesannete mitte täitmine toob kaasa käesoleva kriminaalasja menetluse viivitamatu uuendamise.
3. Määratud kohustuse täitmise tähtaeg: vt punkt 2. **Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.**
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei ole.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: helisalvestis ja vormikaamera salvestis jätta digitaalselt kriminaalasja materjalide juurde e-toimikusse.
6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspektiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: ei ole vaja teatada ega kustutada.
7. Kriminaalmenetluse kulud: ei ole.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale XXX, kannatanule XXX, tema seaduslikule esindajale XXX ning Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse terapeudile Monika Sarapuule.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Lääne Ringkonnaprokuratuuri I osakonnas (Lossi 4a, Kuressaare). Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

(allkirjastatud digitaalselt)

Rainer Amur

Ringkonnaprokurör

Olen menetluse lõpetamise, punktis 2 nimetatud kohustustega nõus ja olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud:

(allkirjastatud digitaalselt)

XXX